

İhracat gemisi yeşil fırtınaya hazır mı?

AVRUPA Birliği, Yeşil Mutabakat kapsamında bir dizi zorunluluğu devreye almaya başladı. Bundan sonra Avrupa'ya ürün satmak artık yeşil duvarlara tabi oluyor. ABD de benzer düzenlemeleri devreye aldı. Çin bu yeni yoldaşına ayak uydurarak salgın döneminde sanayisini baştan sona dönüştürdü. Peki ülkemiz ne kadar hazır. Özellikle ihracatın yüzde 50-55'ini AB ülkelerine yaptığımız düşünülürken ve yine son beş yılda ABD'ye yapılan ihracatın katlandığı dikkate alındığında 2024 ve sonrası için Türk ihracat gemisini kuz, malyetler, lojistik ve rakiplerin durumu dışında bir de yeşil rüzgarlar etkileyecek.

ÜRÜN ÇEŞİTLERİ DEĞİŞECEK

Hafta içinde bu konuda ilâ önemli toplantı yapıldı. İla Başkanı Garanti BBVA'nın düzenlediği ve ülkemizi Avrupa Yeşil Mutabakatı (AYM) uyarınca desteklemek, sürdürülebilir yatırımları önünü açmak amacıyla başlatılan 'İhracatta Sürdürülebilir Gelecek' etkinliği. Biz de bu toplantıya katıldık. Öncelikle oradaki notları almak istiyorum.

Yeşil Mutabakat ve Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması'yla (SKDM) ilgili olarak sanayicilere bir sunum yapan Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Elzem Karakaya, sanayicilere karbon emisyonlarının malyetleri ne yönde artacağını anlattı. Avrupa'nın şu anda duyurduğu malyetlerin sınırda karbon düzenlemesi kapsamında olduğunu ve devamının geleceğini, "Avrupa yağmur gibi direktif çıkarıyor. İhracatçıları etkileyecek. Net sıfır sanayi yasası çok ciddi etkileyecek. Yeni sürdürülebilir ürünler direktifi var. Yeni eko tasarım direktifi daha önce sadece enerji şirketlerini etkilerken madeni yağlardan tekstile kadar her alanı etkileyecek. Daha dikkatli daha uzun ömürlü ürünler üretmemiz gerekiyor." mesajı verdi.

GÜÇLÜ BİR POLİTİKAYA İHTİYAÇ VAR

Emine Erdoğan'ın "sıfır atık" projesi ile çok güzel bir farıfındalık yarattığını ancak sadece bunun çözüm olmadığını kaydeden Prof. Dr. Karakaya, şunları aktardı: "Bundan sonra sıfır atık değil döngüsel ekonomi projesi demekleri gerekir. Çok ciddi yatırımlar gerekiyor, trilyon dolarlık yatırımlar gerekiyor. Türkiye'nin güçlü ve etkin bir yeşil sanayi politikasına ihtiyacı var. ABD'nin yeşil sanayi politikası korumacıları getiriyor. Türkiye'nin politikası da tutarlı olmalı. Regülasyonları takip edecek kapasiteniz yok. Devletin destek sağlaması lazım. Zaten Avrupa Birliği sizden vergi alacak ama Türkiye vergi alırsa bu kaynakları yeşil yatırımlara kullanabilir. İthalata da ihracata da uygulanabilir. Dünyada bir yeşil dönüşüm olduğunu hazmetmeniz gerekiyor. Sürdürülebilirlik uzmanı ile çalışan, yönetim kurullarında da bu konuda stratejiler olmalı..."

SU YÖNETİMİNE DİKKAT ÇEKTİ

Garanti BBVA Genel Müdürü Recep Baştuğ da, "Garanti BBVA olarak, 17 yıl aşkın süredir sürdürülebilirlik konusunda çok ciddi çalışmalar yapıyoruz. İklim krizi beldedimizin ötesinde bir şiddetle geliyor ve etkilerini her tarafta göstermeye başladı. Dünya çapında 1.5 derece olan ısıma limitini 2025-2026'da yakalamış olacağız. Bu da artık geri döndürülemez bir seviyeye gelmemiz demek. Bu yüzden iklim kriziyle mücadeledeki kararlığın su yönetimi konusunda da sürdürülmesi gerektiğini düşünüyorum. Bugün kişi başına düşen temiz su miktarı 1.500 litre iken 2030'a geldiğimizde 1.100 litreye düşecek ve Türkiye su konusunda kritik yaşayan ülkelerden biri olacak. İklim krizinin kısa vadeli şokları kadar uzun vadeli şokları da olacak. Kısa vadede, karşı karşıya kalacağız etkilerden bir tanesi ihracatçıların açısından Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması'nın finansal boyutunun 1 Ocak 2026'da başlaması olacak." ifadelerini kullandı.

İkinci toplantı ise İstanbul'da yapıldı. Yeşil Dönüşüm ve Teknoloji Derneği (PAGEV) Başkanı Yusuf Eroğlu, gazetecilere yaptığı sunumda şu mesajları verdi: "Doğaya karşın granül plastiklerin azaltılması, bu konuda farıfındalığın artırılması ve en iyi örneklerin paylaşılması amacıyla plastik sanayi tarafından yürütülen ve plastik sektöründeki tüm değer zincirini kapsayan uluslararası ve gönüllülik esasına dayalı bir program olan Operation Clean Sweep (OCS) var. Dünyanın gelişmiş birçok ülkesinde uygulanan bu çevresel programın Türkiye'deki temsilcisi ve yürütücüsü PAGEV. Bu sayede AB'nin yakında çıkaracağı yönetmeliğe bugünden firmalarımızı hazırlıyoruz. Programın amacı Türkiye'de plastik granül, parçacık, flake ve tozların; üretim, taşıma, geri dönüşüm gibi tüm değer zinciri boyunca önlenerek ele alınması ve nehirlere ya da denizlere karışmasını sağlamak. Şirketler OCS'e katılarak, en iyi uygulamalara bağlı kalacaklarına ve granül plastik kaybını azaltacak sistemleri uygulayacaklarına ve suları korunmasına kendilerine düşen rolü oynayacaklarına dair vaatte bulunuyor. Bu çerçevede PAGEV tarafından hazırlanan OCS Türkiye sertifikalı programı uygulanıyor."

VAKİT VAR AMA KUM SAATİ AKIYOR

Birçok sektör güneş enerjisi yatırımları yapıyor. Çimento olsun demir-çelik olsun bu yönde adımlar var. Tekstil, deri ve hazır giyim gibi sektörlerin de geri kalmaması gerekiyor. **İstanbul Sanayi Odası** ve Türkiye İhracatçıları Meclisi de sanayicileri bilgilendiren seminerler düzenliyorlar. Fakat iş döndü dolayısıyla kamusal düzenlemelere ve yatırımlara ilişkin uygun finansmana dayanıyor. Yatırım kredilerinde yeşil kriter aranması bu dönüşümü hızlandırmada etkili olabilir. Henüz vaktimiz var ancak vakit gittikçe daralıyor.